

การจัดทำโพลสำรวจความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีต่อการเลี้ยงดูบุตรหลาน (เฉพาะผู้ปกครอง พ่อแม่ ที่มีบุตรอายุไม่เกิน 6 ปี)

หลักการและเหตุผล

ช่วงระยะเวลาที่สำคัญที่สุดสำหรับการเรียนรู้ของมนุษย์คือ แรกเกิดถึง 7 ปี การพัฒนาสมองของมนุษย์ในช่วงวัยนี้จะพัฒนาไปถึง 80 % ของผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครูและผู้เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น เรียนรู้อย่างมีความสุข จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ดูแลด้านสุขนิสัยและโภชนาการเหมาะสม เด็กจึงจะพัฒนาศักยภาพสมองของเขาได้อย่างเต็มความสามารถ

สมองของเด็กเรียนรู้มากกว่าสมองของผู้ใหญ่เป็นพันๆเท่า เด็กเรียนรู้ทุกอย่างที่เข้ามาปะทะ สิ่งที่เข้ามาปะทะล้วนเป็นข้อมูลเข้าไปกระตุ้นสมองเด็กทำให้เซลล์ต่างๆเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายเส้นใยสมองและจุดเชื่อมต่อต่างๆอย่างมากมายซึ่งจะทำให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น สมองจะทำหน้าที่นี้ไปจนถึงอายุ 10 ปีจากนั้นสมองจะเริ่มจัดข้อมูลที่ไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันทิ้งไปเพื่อให้ส่วนที่เหลือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การเรียนรู้ที่ถือสมองเป็นพื้นฐาน (Brain-based Learning) เกี่ยวข้องกับเรื่องสำคัญ 3 ประการ คือ 1.) การทำงานของสมอง 2.) การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก 3.) กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเปิดกว้าง ให้เด็กเรียนรู้ได้ทุกเรื่อง เนื่องจากสมองเรียนรู้ตลอดเวลา ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติหรือลงมือกระทำด้วยตนเอง ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบร่วมมือและผู้เรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการ การเรียนรู้ที่ถือสมองเป็นพื้นฐานส่งเสริมให้เด็กไทยได้พัฒนาศักยภาพสมองของเขาอย่างเต็มความสามารถ นอกจากการเรียนรู้ของสมองแล้วการเรียนรู้ด้านอื่นๆต่างมีความสำคัญเช่นเดียวกัน

องค์การอนามัยโลก (WHC 1993-2536) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตว่า เป็น “ความสามารถในการปรับตัวและมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ทำให้นักเรียนสามารถจัดการสิ่งท้าทายในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม” โดยตลอดชีวิตของเด็กแต่ละคน จะมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน หรือที่เราเรียกกันว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบ 10 ประการ จัดเป็น 5 กลุ่ม และจัดแบ่งตามพฤติกรรมเรียนรู้ได้ 3 ส่วนคือ

รู้ = ด้านพุทธินิสัย

Knowledge Domain (ความรู้)

Creative Thinking, Critical Thinking

คิด = ด้านจิตพิสัย

Attitude Domain (ทัศนคติ)

Self Awareness, Empathy (เห็นใจผู้อื่น)

ทำ = ด้านทักษะนิสัย

Skill Domain, Interpersonal, Relationship,
Communication skill
Decision Making, Problem solving skill
Coping with emotion & Stress skill

สำหรับประเทศไทยได้เพิ่มองค์ประกอบอีก 1 คู่ คือ ความภูมิใจในตนเอง และความรับผิดชอบ ต่อสังคม (ประจิต เอรานันท์ ผุชบา เหลืออังกูร 2546) และได้ให้ความหมายไว้ว่า “ทักษะชีวิต เป็นความสามารถอันประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ ทักษะในการที่จะจัดการกับปัญหารอบๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ ยาเสพติด บทบาทหญิงชาย ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลของสื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม ปัญหาสังคม ฯลฯ (ก.กระทรวงสาธารณสุข 2541)

เสริมสร้างทักษะชีวิตเด็กได้อย่างไร กล่าวได้ว่าทักษะชีวิต คือสิ่งสำคัญในชีวิตวัยเด็ก และตลอดไปเมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็คือการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั่นเอง แต่ถ้าขาดไปแล้ว ก็จะเกิดปัญหาในการจัดการอารมณ์ การจัดการกับปัญหาที่เด็กจะต้องเจอ ซึ่งกลุ่มเด็กมัธยม (วัยรุ่น) จำนวนมากเกิดปัญหาเพราะขาดทักษะชีวิต ควรให้พัฒนากับเด็กกลุ่มนี้และคัดเลือกองค์ประกอบของชีวิตที่เหมาะสมแก่กรณี เช่น ทักษะการสื่อสาร การใช้ความคิดวิเคราะห์ ทักษะการวางตัวกับเพื่อน / เพศตรงข้าม การรู้เท่าทันสื่อ

ทุกภาคส่วนของสังคมต้องร่วมมือในการเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและไม่ควรมุ่งเน้นเฉพาะรายที่มีปัญหา ในการทำกิจกรรมต้องให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วม และจัดให้มีกลุ่มแกนนำที่จะสามารถจัดกิจกรรมต่อเนื่องได้ โดยรู้จักแทรกเนื้อหาที่มีความสำคัญสูงตามจังหวะที่เหมาะสม (เล่น...เพื่อชีวิตของเด็ก : คู่มือแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเล่นเพื่อนการพัฒนาเด็ก สำหรับเด็กทุกคน) มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.)

การพัฒนาศักยภาพทางสมองของเด็ก ขึ้นกับ อาหาร พันธุกรรม สิ่งแวดล้อมต่างๆ และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การมีโอกาสดำเนินความคิดอยู่เสมอ ให้เด็กมีโอกาสดคิดในหลากหลายแบบ เช่น คิดแสวงหาความรู้ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดกว้าง คิดไกล คิดเชิงอนาคต คิดนอกกรอบ ผู้ปกครองหรือครูควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการคิดอย่างเหมาะสมกับวัย และมีความสุขในขณะที่ฝึก สมองจึงจะพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

เมื่อชีวิตวัยเด็กมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการพัฒนาการในวัยผู้ใหญ่ การให้ความสำคัญต่อการเลี้ยงดูตั้งแต่เด็กจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก แนวคิดและวิธีเลี้ยงดูเด็กเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลต่อ

พฤติกรรม อุปนิสัยและค่านิยมของเยาวชน ปัจจุบัน พ่อแม่และผู้ปกครองได้รับความกดดันและอิทธิพลจากปัจจัยภายนอกหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น การแข่งขันสูงทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม การเตรียมปรับตัวเข้าสู่เออีซี การไหลบ่าเข้ามาของวัฒนธรรม ปัญหาสังคม การสื่อสารไร้พรมแดน และอื่นๆ นอกจากนี้ ปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อทัศนคติ พฤติกรรม การดำเนินชีวิตคนไทยในด้านต่างๆ ทำให้มีความเป็นไปได้สูงที่คนไทยรุ่นต่อไปจะมีค่านิยม ความเชื่อและการดำเนินชีวิตที่แตกต่างออกไป อันส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมโดยรวม

ด้วยเหตุนี้สวนดุสิตโพลจึงจัดสำรวจแนวคิดของพ่อแม่ในยุคปัจจุบันที่มีต่อการเลี้ยงดูบุตรหลาน เพื่อให้ทราบว่าในยุคนี้ ผู้ปกครองยุคใหม่วางเป้าหมายเกี่ยวกับอนาคตของบุตรหลานอย่างไร ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาเด็กในด้านใด ตลอดจนมีแนวคิดและทัศนคติในการเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างไร ให้เติบโตอยู่รอดในสังคมที่เปลี่ยนแปลงและแข่งขันสูง

คณะผู้จัดทำโพลคาดหวังว่า ผลสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน องค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ในการนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อสนับสนุน หรือช่วยเหลือพ่อแม่ผู้ปกครองให้ประสบความสำเร็จในการสร้างเด็กที่มีคุณภาพของสังคมในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
2. เพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมและสอดคล้องตามวัย

รูปแบบการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อหรือแม่ที่มีบุตรในช่วงวัย 0 – 6 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 ตัวอย่าง

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบกระจายพื้นที่ (Area Sampling) และ แบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ

ทาโร ยามาเน่ จากประชากรที่มีจำนวนไม่แน่นอน ได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 400 ตัวอย่างที่ค่าความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้จำนวนทั้งสิ้น 407 ตัวอย่าง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ได้ทำการศึกษาเนื้อหาที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับครอบครัวและบุตร
- 2) พฤติกรรมหรือแนวทางการเลี้ยงดูบุตร
- 3) ความคิดเห็นหรือทัศนคติของการเลี้ยงดูบุตร
- 4) ความคิดเห็นต่อปัญหาหรืออุปสรรคของการเลี้ยงดูบุตรในยุคปัจจุบัน
- 5) ทัศนคติต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
- 6) ความคาดหวังต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยปฐมวัย
- 7) อื่นๆ (ถ้ามี)

การสร้างเครื่องมือ

ในการสำรวจครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาขอบเขตการสำรวจตามประเด็น โดยทำการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี ข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเด็ก การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย และศึกษาตัวอย่างแบบสำรวจต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ
2. ออกแบบร่างเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์
3. สร้างเครื่องมือให้ผู้ว่าจ้างทำการตรวจสอบประเด็น ความครอบคลุมเนื้อหา
4. นำร่างเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสอบถามตรวจสอบอย่างน้อย 1 ท่าน และนำไปทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจ เพื่อหาความเที่ยงตรงในการใช้ภาษาเนื้อหา
5. นำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับสมบูรณ์
6. ขออนุมัติเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็น โดยมีประเด็นคำถามแบบให้
เลือกตอบ (Checklist) แบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และแบบปลายเปิดให้
แสดงความคิดเห็น (Open end)

ระยะเวลาในการสำรวจ

เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 7 – 14 พฤษภาคม 2557

ประมวลผลและวิเคราะห์ผลระหว่างวันที่ 15-22 พฤษภาคม 2557

ผลการสำรวจ

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 407 ตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	115	28.26
หญิง	292	71.74
รวม	407	100.00
2. อายุ		
25-30 ปี	152	37.35
31-35 ปี	126	30.96
36-40 ปี	129	31.70
รวม	407	100.00
3. สถานะการมีบุตร		
มีบุตรแล้ว	377	92.63
จำนวนบุตร 1 – 2 คน (ส่วนใหญ่มีบุตรอายุระหว่าง 2 – 5 ปี)		
อยู่ระหว่างกำลังตั้งครรภ์ (ระหว่าง 5-8 เดือน)	16	3.93
มีบุตรแล้วและกำลังตั้งครรภ์	14	3.44
รวม	407	100.00
4. รายได้ต่อเดือน (ครอบครัว)		
น้อยกว่า 50,000 บาท	204	50.12
50,000-100,000 บาท	124	30.47
100,000 -150,000 บาท	49	12.04
150,000 – 200,000 บาท	20	4.91
200,001-250,000 บาท	2	0.49
มากกว่า 250,000 บาท	8	1.97
รวม	407	100.00

ตารางที่ 2 การเลี้ยงดูบุตร

อันดับ	ความคิดเห็น	จำนวน (407 คน)	ร้อยละ
1	ตนเอง (สามี/ภรรยา)	292	67.44
2	ญาติ/ปู่ย่า/ตายาย	123	28.41
3	จ้างพยาบาล/พี่เลี้ยง	14	3.23
	ไม่แสดงความคิดเห็น	4	0.92
	รวม	407	100.00

เป็นคำถามให้ตอบเพียงข้อเดียว

ตารางที่ 3 แหล่งความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูก

อันดับ	ความคิดเห็น	จำนวน (คำตอบ)	ร้อยละ
1	คำแนะนำจากพ่อแม่	321	37.59
2	ศึกษาจากคู่มือ/นิตยสาร/แหล่งค้นคว้าอื่น ๆ	194	22.72
3	ปรึกษาหมอ	136	15.93
4	เพื่อน/คนรู้จัก	128	14.99
5	ศูนย์ให้บริการ/ให้คำปรึกษา/แนะนำการเลี้ยงดูบุตรโดย ภาครัฐ/เอกชน	43	5.04
7	ศึกษาจากหลายๆช่องทาง ทั้งหนังสือ หมอ เพื่อนและ อินเทอร์เน็ต	17	1.99
6	อินเทอร์เน็ต	15	1.76

เป็นคำถามที่ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่พ่อแม่ให้ความสำคัญต่อการเลี้ยงลูกในวัยทารก จนถึงปฐมวัย (อายุ 0-6 ปี)

อันดับ	ความคิดเห็น	จำนวนคนตอบ (407 คน)	ร้อยละ
1	โภชนาการ/อาหารการกินเพื่อพัฒนาการที่สมวัย	346	85.01
2	ทักษะด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ	293	71.99
3	ภูมิคุ้มกันด้านร่างกายและจิต	219	53.81
4	ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม	148	36.36
5	กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์	119	29.24
6	ความพร้อมเรียนรู้ด้านวิชาการ	80	19.66
7	ความรัก ความเอาใจใส่	1	0.25

เป็นคำถามที่ให้เรียงลำดับ 1 – 3 ลำดับ นำเสนอผลปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างเลือก 3 ลำดับแรก

ตารางที่ 5 ความสนใจเกี่ยวกับแนวทางการเลี้ยงลูกแบบ “เด็กที่มีพัฒนาการด้านสมองดีขึ้นเป็นอัจฉริยะ” กับ “เด็กที่มีพัฒนาการและความพร้อมรอบด้าน”

อันดับ	ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เด็กที่มีพัฒนาการและความพร้อมรอบด้าน	344	84.52
2	เด็กที่มีพัฒนาการด้านสมองดีขึ้นเป็นอัจฉริยะ	61	14.99
	ไม่แสดงความคิดเห็น	2	0.49
	รวม	407	100.00

เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างสนใจเรื่อง “เด็กที่มีพัฒนาการและความพร้อมรอบด้าน” เพราะ

- 1) เด็กจะได้มีความสามารถทุกด้าน พร้อมทั้งจะเรียนรู้และฝึกฝนในทุกๆด้าน 32.25%
- 2) เด็กสามารถดำรงชีวิตต่อไปในอนาคตได้อย่างปกติสุข 21.50%
- 3) เด็กจะได้มีโอกาสเรียนรู้ชีวิตการ เข้าสังคม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ 19.22%
- 4) เด็กจะได้มีภูมิคุ้มกันที่ดี คือ สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตและปรับตัวให้กับสถานการณ์ และยอมรับได้กับความผิดหวัง ถ้าไม่ประสบความสำเร็จ 11.07%
- 5) ทำให้เด็กมีความพร้อมที่จะเติบโตทั้งร่างกายที่สมบูรณ์และจิตใจที่ดี 4.56%

เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างสนใจเรื่อง “เด็กที่มีพัฒนาการด้านสมองดีขึ้นเป็นอัจฉริยะ” เพราะ

- 1) ต้องการให้ลูกเป็นคนเก่งในด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะความเป็นเลิศทางความคิด 36.11%
- 2) โตขึ้นลูกจะสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ 27.78%
- 3) การใช้ชีวิตในสังคมของเด็กในอนาคตต้องช่วยเหลือตัวเองหรือเอาตัวรอดให้ได้ 11.11%
- 4) ถ้าเด็กมีสมองที่ดี มีส่วนทำให้เด็กเกิดความรู้ต่างๆ ตามมา 8.33%
- 5) เด็กสามารถต่อสู้กับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่รวดเร็วได้ 5.56%

ตารางที่ 6 ความเชื่อเกี่ยวกับพ่อแม่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ที่หลากหลาย และฝึกการแก้ปัญหาด้วยตัวเองเพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ โดยไม่เน้นพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป เช่น IQ พัฒนาการทางสติปัญญา, EQ พัฒนาการทางอารมณ์ CQ พัฒนาการด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ MQ พัฒนาการด้านศีลธรรมและจริยธรรม PQ พัฒนาการจากการเล่น และพัฒนาการในการแก้ไขปัญหา

อันดับ	ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เชื่อ	401	98.53
2	ไม่เชื่อ	6	1.47
	รวม	407	100.00

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นต่อการเลี้ยงดูบุตร

(กลุ่มตัวอย่าง 407 คน)

ข้อ	ประเด็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1	เด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ควรมีสุขภาพแข็งแรง อารมณ์ดี มีคุณธรรม	99.27	0.74
2	ความใกล้ชิด ความผูกพันของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการสร้างพฤติกรรมให้กับเด็ก	99.76	0.00
3	พื้นฐานทางอารมณ์ของเด็ก มีผลต่อบุคลิกภาพและการเติบโตเป็นผู้ใหญ่	79.02	0.98
4	การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และการเสริมโภชนาการที่ดีเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้อายุยืนยาวและมีคุณภาพและมีความพร้อมรอบด้าน	99.75	0.00
5	เด็กควรได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาการให้ครบทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และการอยู่ร่วมในสังคม	99.51	0.50

ข้อ	ประเด็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
6	เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว มักมีสาเหตุมาจากการขาดความรักความเอาใจใส่ และความอบอุ่นในครอบครัว	85.26	14.49
7	การส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะอย่างเดียว อาจทำให้ละเลยโอกาสให้เด็กได้พัฒนา ด้านอื่นๆ	90.66	8.85
8	เด็กควรได้รับโภชนาการอาหารครบถ้วนเพื่อพัฒนาการอย่างสมดุลรอบด้าน	98.52	1.48
9	ปัญหาการขี้เกียจ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการอย่างรอบด้านของเด็ก	72.97	26.78
10	สุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงมีผลต่อการพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์ และ สังคม	97.05	2.95
11	อารมณ์ และจิตใจมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านอื่นๆ ของ เด็ก	97.79	2.21
12	อยากให้ลูกเรียนเก่งเป็นเด็กอัจฉริยะ จึงเน้นความรู้ด้านวิชาการเป็นหลัก	49.64	50.12
13	ต้องการให้ลูกเรียนเก่ง เพื่อจะได้สอบแข่งขันกับคนอื่นได้	52.09	47.91
14	ต้องการให้ลูกเติบโตและใช้ชีวิตอยู่รอดในสังคมอย่างมีความสุข	97.79	1.48
15	เมื่อลูกมีพัฒนาการอย่างรอบด้าน จะทำให้ลูกมีความเป็นอัจฉริยะได้เอง	85.02	14.49
16	ลูกไม่จำเป็นต้องเก่งขนาดเป็นอัจฉริยะ แต่จำเป็นต้องแข็งแรงมีสุขภาพจิตที่ดี มี น้ำใจและไม่ก้าวร้าว จึงจะสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	96.56	3.44
17	เด็กที่ถูกสนับสนุนให้เก่งด้านวิชาการด้านเดียว มักขาดทักษะในการแก้ไขปัญหา ในชีวิตและการเข้าสังคม	89.19	10.81
18	การที่เด็กเป็นที่รัก/เอ็นดูของคนรอบข้างจะทำให้เขาประสบความสำเร็จในชีวิต ได้	84.28	15.48
19	การเลี้ยงลูกให้มีพัฒนาการรอบด้านเป็นวิธีที่ท่านสนใจ	96.31	2.70
20	ท่านเห็นด้วยว่า พัฒนาการทางอารมณ์(EQ) ที่ควบคู่กับ พัฒนาการทางศีลธรรม (MQ) สำคัญกว่าพัฒนาการทางสติปัญญา(IQ) เพียงอย่างเดียว	82.80	16.95

- ผลรวมไม่ครบ 100.00 เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนไม่แสดงความคิดเห็น จึงไม่นำเสนอผลในตาราง
- การวัดระดับความคิดเป็นแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย
อย่างยิ่ง การสรุปผลนาระดับความคิดเห็นรวมกันเป็น 2 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วย (เห็นด้วยอย่างยิ่งรวมกับเห็น
ด้วย) และ ไม่เห็นด้วย (ไม่เห็นด้วยรวมกับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

ตารางที่ 8 ข้อกังวลใจในการเลี้ยงดูลูกในปัจจุบัน

อันดับ	ความคิดเห็น	จำนวนคำตอบ (407 คน)	ร้อยละ
1	สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	240	58.97
2	ความสามารถของตนเองในการเลี้ยงดูให้มีความพร้อมรอบด้าน	167	41.03
3	ความสัมพันธ์และใกล้ชิดกับลูก	155	38.08
4	การเลี้ยงดูลูกให้มีภูมิคุ้มกันในการใช้ชีวิต	154	37.84
5	พัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสม	145	35.63
6	อาหารการกินที่เหมาะสมตามโภชนาการ	99	24.32
7	กระแสความเชื่อของสังคมที่ว่าพัฒนาการด้านวิชาการเป็นสิ่งเดียวที่ทำให้ลูกประสบความสำเร็จในชีวิต	98	24.08
8	กลัวลูกไม่เก่ง แข่งขันกับคนอื่นไม่ได้	61	14.99
9	ขาดผู้ให้คำแนะนำ/ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาการเลี้ยงดู	46	11.30
	ไม่กังวล	7	1.72
	อื่นๆ	2	0.49
คำตอบตอบได้มากกว่า 1			

ตารางที่ 9 แนวทางหรือวิธีที่พ่อแม่เสริมสร้างพัฒนาการของลูกน้อย

อันดับ	ความคิดเห็น	จำนวนคำตอบ (407 คน)	ร้อยละ
1	ทำกิจกรรมยามว่างร่วมกันภายในครอบครัว เช่น เล่นกีฬา นั่งดูทีวี เล่นเกมส์ด้วยกัน ร้องคาราโอเกะ	243	59.71
2	พาลูกไปเที่ยวบ้านญาติหรือบ้านเพื่อน หรือสวนสาธารณะที่มีเด็กๆ เพื่อให้ลูกได้เรียนรู้การเข้าสังคมและหัดแก้ปัญหาด้วยตนเอง	235	57.74
3	ชวนลูกมีส่วนร่วมช่วยงานบ้านอย่างสนุกๆ เช่น ช่วยแม่จัดโต๊ะอาหาร ทำขนม ช่วยพ่อปลูกต้นไม้	230	56.51
4	พาลูกไปเที่ยวต่างจังหวัดหรือสถานที่ธรรมชาติเพื่อให้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีประสบการณ์ที่หลากหลาย	220	54.05
5	พาลูกไปวัด หรือมูลนิธิต่างๆ เพื่อปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม	170	41.77
6	พาลูกไปศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กเพื่อสร้างพัฒนาการรอบด้าน	97	23.83
7	พาลูกไปศูนย์ที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง	61	14.99
8	อื่นๆ	7	1.72

เป็นคำถามที่ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 10 ความสนใจใช้บริการ ศูนย์บริการให้คำปรึกษา โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ/ปรึกษาฟรี
เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูก ให้มีพัฒนาการรอบด้าน คือครบทั้งสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ การเข้าสังคม

อันดับ	ความคิดเห็น	จำนวน คนตอบ	ร้อยละ
1	สนใจ	265	65.11
2	ไม่สนใจ	131	32.19
3	ไม่แน่ใจ	11	2.70
	รวม	407	100.00

เหตุผลที่สนใจ เพราะ

- 1) เป็นห่วงการเจริญเติบโตของลูก เห็นว่าการได้รับคำแนะนำหรือปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญจะช่วยให้เลี้ยงลูกได้อย่างถูกวิธี มีคำแนะนำที่ดี 48.51%
- 2) ต้องการให้ลูกมีการพัฒนาที่ดี มีพัฒนาการรอบด้าน 18.32%
- 3) ทำให้ลูกได้รับความรู้มากขึ้น มีความรู้ความสามารถตามสังคมได้ 14.85%
- 4) ทำให้พ่อแม่ได้รับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการของลูก และช่วยพัฒนาการให้ลูกดีขึ้นได้ 4.95%
- 5) อยากเป็นแม่ที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก 3.47%

เหตุผลที่ไม่สนใจ เพราะ

- 1) คิดเห็นตนเองได้เลี้ยงลูกอย่างเต็มที่แล้ว 38.71%
- 2) ไม่มีเวลา 19.35%
- 3) มีผู้ที่เป็นหมอสำหรับเด็กให้คำแนะนำอยู่แล้ว 8.60%
- 4) ไม่ได้เลี้ยงลูกด้วยตนเอง 5.38%
- 5) เด็กมีพัฒนาการที่ดีอยู่แล้ว 4.30%

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

อันดับ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1	อยากให้ภาครัฐส่งเสริม ให้คำแนะนำ จัดให้มีที่ปรึกษาเกี่ยวกับเลี้ยงดูบุตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม	36	38.71
2	ควรมีรายการโทรทัศน์ หรือ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กที่ถูกต้องที่หลากหลายช่องทาง	18	19.35
3	ควรส่งเสริมการใช้เวลาว่างกับครอบครัวให้มากกว่านี้	8	8.60
4	พ่อแม่ควรดูแลเอาใจใส่ความเจริญเติบโตของเด็ก	5	5.38
5	ควรให้มีการรณรงค์ส่งเสริมการเลี้ยงเด็กที่เน้นพัฒนาการเด็กปฐมวัย ส่งเสริมให้เลี้ยงเด็กให้โตขึ้นอย่างมีคุณภาพทั้งร่างกายและจิตใจ	4	4.30
ฯลฯ			

เป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอร้อยละที่มากที่สุด 5 อันดับแรก

สรุปผลการสำรวจ

สรุปผลการสำรวจความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีบุตรอายุระหว่าง 0-6 ปี จำนวน 407 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากที่สุด มีอายุระหว่าง 25-30 ปี มีรายได้ครัวเรือนต่อเดือนน้อยกว่า 50,000 บาท

พฤติกรรมการเล่นลูกพบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ 67.44 เล่นลูกด้วยตนเอง โดยมีแหล่งความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกคือ คำแนะนำของพ่อแม่ รองลงมาคือ คู่มือ/นิตยสาร/แหล่งค้นคว้า ปรึกษาแพทย์ และเพื่อหรือคนรู้จัก มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่ศึกษาจากหลายแหล่งข้อมูลทั้งสื่อบุคคล สื่ออื่นๆ และอินเทอร์เน็ต

ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการเลี้ยงดูบุตรในวัยทารกจนถึงปฐมวัยมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ โภชนาการ อาหารการกินที่พัฒนาการที่สมวัย รองลงมาคือ ทักษะด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ และภูมิคุ้มกันทั้งด้านร่างกายและจิตใจ และกลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ 84.52 สนใจแนวทางการเลี้ยงลูกโดยเน้นที่พัฒนาการและความพร้อมรอบด้านมากกว่า พัฒนาการด้านสมองดีขึ้นเป็นอันดับรอง (ร้อยละ 14.99) โดยเหตุผลที่สนใจการเลี้ยงแบบพัฒนาการรอบด้าน เพราะเด็กจะได้มีความสามารถรอบด้าน พร้อมทั้งจะเรียนรู้และฝึกฝนในทุกๆ ด้าน สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข เหตุผลที่สนใจการเลี้ยงที่เน้นพัฒนาการสมองดีขึ้นเป็นอันดับรอง เพราะ ต้องการให้ลูกเก่งด้านใดด้านหนึ่ง สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ และใช้ชีวิตช่วยเหลือตนเองได้ในอนาคต ในขณะที่ด้วยกันกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 98.53 มีความเชื่อว่า พ่อแม่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ที่หลากหลาย และฝึกการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

จากประเด็นการเลี้ยงดูบุตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกประเด็น โดยส่วนใหญ่ประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ความใกล้ชิด ความผูกพันของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการสร้างพฤติกรรมให้กับเด็ก (ร้อยละ 99.76) รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และการเสริมโภชนาการที่ดีเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพและมีความพร้อมรอบด้าน (ร้อยละ 99.75) และเด็กควรได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาการให้ครบทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และการอยู่ร่วมในสังคม (ร้อยละ 99.51) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 96.31 ให้ความสนใจและเห็นด้วยค่อนข้างมากต่อการเลี้ยงลูกให้มีพัฒนาการรอบด้าน จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ส่วนใหญ่ค่อนข้างที่จะรับรู้และเห็นด้วยว่า การเลี้ยงดูเด็กวัยปฐมวัยมีความสำคัญอย่างมาก ทั้งการอบรม ดูแล เอาใจใส่ การให้ความรัก และการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เหมาะสมตามวัย สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะทั้ง 4

ด้าน แต่อาจมีบางส่วนที่อาจสับสนว่า ระหว่างการเลี้ยงลูกที่ให้ความสำคัญด้านความเก่งจนเป็นอัจฉริยะ กับการพัฒนาความพร้อมที่รอบด้านมีความแตกต่างกันอย่างไร พ่อแม่ส่วนใหญ่คาดหวังให้ลูกเติบโตเป็นคนเก่ง สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ ถึงแม้ว่า ส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ พ่อแม่บางส่วนเห็นว่ามาจากการที่ลูกเป็นคนเก่ง เพราะการเป็นคนเก่งจะสามารถเอาชนะหรืออยู่รอดได้ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนต้องการให้ลูกเติบโตอย่างมีคุณภาพทั้งร่างกายและจิตใจ

ข้อกังวลใจในการเลี้ยงลูก พบว่า สิ่งที่กังวลมากที่สุดคือ สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รองลงมาคือ ความสามารถของตนเองในการเลี้ยงลูกให้มีความพร้อมรอบด้าน ความสัมพันธ์และใกล้ชิดกับลูก แนวทางที่พ่อแม่เสริมสร้างพัฒนาการของลูกคือ การทำกิจกรรมยามว่างร่วมกันภายในครอบครัว

